

Maa- ja metsätalousvaliokunta

LAUSUNTO

MmV@eduskunta.fi

11.5.2026

Dnro 228/2026

Asia: VNS 1/2026 vp Ruokapoliittinen selonteko kansallisesta ruokastrategiasta

RUOKAPOLIITTINEN SELONTEKO KANSALLISESTA RUOKASTRATEGIASTA

Paliskuntain yhdistys toteaa ehdotuksen Ruokapoliittisen selonteon kansallisesta ruokastrategiassa pitävän sisällään kiitettävästi kaiken mahdollisen asiaan kuuluvan. Samalla kuitenkin hyvien toiveiden ja tavoitteiden alle peittyä karmea arki. Maailmantilanteiden muuttuessa nykyään nopeasti, tuotanto-kustannusten, pelkästään esimerkiksi energian hinnan kriisien takia voimakkaasti heilahdellessa, herää kysymys, että olisiko heikoissa kantimissa olevalle maamme ruoantuotannolle ollut ajankohtaisempaa laatia hätäohjelma kuin kaikki asiat esille ottava toiveiden lista. Kansalliselta ruokastrategialta putoaa pohja ellei ruoantuotantomme selviä haasteista, jotka se on nyt kohdannut. Ohjelma on peräisin ajalta, jolloin maailmankirjat olivat vielä jotenkin tasapainossa ja suht muuttumattomassa tilassa.

Ruokastrategiassa ja siitä tehdyssä ruokapoliittisessa selonteossa pitäisi nyt ottaa tosiasiana huomioon se, että Suomen ruokaomavaraisuus on jo menetetty asia. Jos maatalouden, kalatalouden ja porotalouden alasajoa ei saada nyt nopeasti pysäytettyä, myös Suomen huoltovarmuus menetetään.

Miksi tämä viisaus löytyy pohjoisesta Suomesta, Lapista? Siksi, koska Luonnonvarakeskuksen (Luke) vuosikymmenen alussa tekemän selvityksen mukaan Lapin elintarvikemarkkinan vuotuinen suuruus oli 440 milj. €, josta vain n. 10 % eli 40 milj. € edestä elintarvikkeita tuotettiin Lapissa, siitäkin suuri osa oli poronlihaa. Lapin osalta huono tilanne on tuttu. V. 2025 Luken tekemä maakuntien omavaraisuusselvitys kertoi tilanteen olevan monessa muussakin maakunnassa perin huono, ei vain Lapin maakunnassa.

Kuluttamastamme ruoasta 50-60 % tuodaan Itämeren kautta kulutukseemme, mikä kertoo valtavasta haavoittuvuudestamme. Sitä ei paranna myöskään alkutuotannon riippuvuus Suomen ulkopuolelta tarvittavista tuotantopanoksista, joiden osalta olemme myös totaalisesti muista maista ja Itämeren 'toimivuudesta' riippuvaisia. Elintarviketaloutemme ja ruokaketjumme lepää liikaa ruuan tuonnin ja ruuan tuotannossa käytettävien tuontipanosten varassa, minkä vuoksi ruokapoliittisessa selonteossa olisi pitänyt keskittyä pahimpiin uhkiin ja niihin vastaamiseen. Näissä asiakirjoissa pitäisi olla omistettu oma kappaleensa pelkästään Itämeren huoltoliikenteelle, sen avoimena pitämisen analyysille ja etenkin sen korvaavien vaihtoehtojen etsinnälle. Ellei meillä ole satavarmasti omaa ruokaa ja kykyä tuottaa sitä tapahtuipa mitä tahansa, mitä me teemme ruokastrategialla ja sen selonteolla.

Paliskuntain yhdistys huomauttaa, ettei porotaloutta ole strategiassa mainittu, kuten on mainittu esimerkiksi kalatalous ja luonnontuoteala. Poronhoitoalue kattaa 36 % maamme pinta-alasta ja se on pohjoisimman alueen erittäin merkittävä paikallinen ruuantuotantoala, minkä vuoksi yhdistys esittää, että maininta siitä lisätään ruokastrategian loppuun em. esimerkkien lailla.

Porotalous tuotti poronlihaa vielä poronhoitovuonna 2005-2006 124 153 teurasporoa eli 2,83 milj. kg. Tuosta ajasta tuotetun poronlihan määrä on laskenut, pääosin johtuen vuodesta toiseen jatkuvan maasuurpetojen aiheuttamien tuhojen takia 70 000 teurasporoon eli 1,66 milj. kg/v. Yhdistys huomauttaa, että ruokastrategiasta puuttuvat maininnat näistä tekijöistä, joilla suomalaista yksityistä

omistusoikeutta, elinkeinon harjoittamisen vapautta ja ruokaketjun toimintaa omin toimin vaurioitetaan. Meillä ei ole Itämeren mennessä kiinni varaa menettää yhtään kiloa eläinproteiinia.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Matti Särkelä, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi, +358 40 581 1971